

Informator Przemysłowy

Rok II.

Nr. 5

Kraków, 15 maja 1946.

Wydziału Przemysłowego
Urzędu Wojew. w Krakowie

Adres Redakcji — Administracji — Ekspedycji: Kraków — Plac Szczepański 5, IV piętro, pokój 92. Telefon 588-38.
Redakcja i administracja czynna codziennie od godziny 10—13 z wyjątkiem soboty, niedzieli i świąt.

Opieka socjalna nad pracownikami przemysłu

W dniu 8 kwietnia 1946 ukazało się zarządzenie Ministra Przemysłu w sprawie utworzenia Wydziałów wzgl. Referatów Socjalnych, treści następującej:

W związku o poprawę bytu pracowników oraz celem usprawnienia akcji zmierzającej do zaspokojenia ich potrzeb życiowych i dla koordynacji prac w dziedzinie opieki socjalnej, w ramach podległego mi resortu, zarządzam co następuje:

§ 1. Centralne Zarządy Przemysłu niezwłocznie powołają do życia Wydziały, względnie w ramach Wydziałów zbliżonych zakresów działania, Działy Socjalne, a Zjednoczenia Przemysłowe — Referaty Socjalne, obsadzając je w miarę możliwości zatrudnionymi już u siebie pracownikami z grona pracowników wyspecjalizowanych w zakresie opieki społecznej i spraw socjalnych.

Referaty Socjalne w Zjednoczeniach podlegają Wydziałom (Działom) Socjalnym Centralnego Zarządu Przemysłu, a Wydziały (Działy) Socjalne Centralnych Zarządów Przemysłu — Departamentowi Ekonomicznemu Ministerstwa Przemysłu — Wydział Socjalny.

§ 2. Zadaniem Wydziałów (Działów) i Referatów Socjalnych jest:

- 1) zapewnienie należytego zaopatrzenia materialnego pracowników i ich rodzin,
- 2) zapewnienie opieki nad matką i dzieckiem,
- 3) popieranie rozwoju kulturalno-oświatowego,
- 4) zapewnienie właściwego funkcjonowania ochrony pracy,
- 5) zapewnienie należytego funkcjonowania akcji wczasów i spraw ubezpieczeń społecznych.

W szczególności Referatom Socjalnym powierza się:

- a) dopilnowanie należytego funkcjonowania w poszczególnych zakładach pracy, zaprowadzenia i zaopatrzenia pracowników, inicjowanie i dopilnowanie należytego zorganizowania i zaopatrzenia w potrzeby urzędzenia stołówek, żłóbków, przedszkoli, kolonij, świetlic, bibliotek, sekcji oświatowo-kulturalnych i spor-

towych, inicjowania ulepszeń w dziedzinie ochrony pracy,

- b) organizowanie współpracy w tej dziedzinie pomiędzy poszczególnymi zakładami pracy,
- c) przeprowadzenie w tym zakresie kontroli w zakładach i składanie sprawozdań Wydziałom Socjalnym.

§ 3. Wydziałom wzgl. Działom Socjalnym powierza się.

- a) opracowanie planów i wytycznych dla Referatów Socjalnych w Zjednoczeniach i wydzielonych zakładach pracy,
- b) kontrolę prac w Referatach,
- c) składanie sprawozdań, wniosków i projektów Depart. Ekonomicznemu Ministerstwa Przemysłu — Wydział Socjalny.

§ 4. Wydział Socjalny Depart. Ekonomicznego Ministerstwa Przemysłu

niezależnie od swych prac przewidzianych regulaminem

- 1) inicjuje i planuje pracę w dziedzinie opieki społecznej,
- 2) utrzymuje kontakt z instytucjami naukowymi, pracującymi w dziedzinie zagadnień opieki społecznej oraz z innymi Ministerstwami,
- 3) koordynuje i uzgadnia oraz przeprowadza kontrolę prac Wydziałów (Działów) i Referatów Socjalnych.

§ 5. Istniejące dotychczas Wydziały lub Referaty zajmujące się zagadnieniami objętymi niniejszym zarządzeniem, ulegają likwidacji, a całość prac w tym zakresie skoncentrowana zostaje w Referatach, Wydziałach (Działach) Socjalnych, oraz w Wydziale Socjalnym Departamentu Ekonomicznego Ministerstwa Przemysłu.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 8 kwietnia 1946.

Za Ministra Przemysłu:

(—) Płk. E. Szyr.

Schemat organizacyjny urzędów t. zw. „Inspektoraty Pracy“ na terenie Województwa Krakowskiego.

Dla zorientowania naszych czytelników podajemy, że — jak wynika z art. 3 i 5 rozp. Prezydenta R. P. z dnia 14. VII. 1927 o Inspekcji Pracy Dz. Ustaw R. P. Nr. 67, poz. 590 — inspekcja pracy powołana jest wyłącznie do nadzoru nad ochroną pracy z ramienia państwa. Inspekcja pracy jest odrębnym organem administracji państwowej — podległym Ministerstwu Pracy i Opieki Społecznej. Urzędy jej nie są zespolone z urzędami władz administracji ogólnej: starostwami i urzędami wojewódzkimi. Na czele Inspekcji Pracy stoi główny Inspektor Pracy i Opieki Społecznej. Obszar Państwa podzielony jest na okręgi, które pokrywają się z województwami.

Są to urzędy II. instancji. Każdy okręg dzieli się na obwody (I. Instancja), liczba ich jest różna w każdym okręgu, w zależności od obszaru i stopnia uprzemysłowienia. Obwód obejmuje 2 do 4-ch powiatów, a w miastach dużych (Warszawa, Łódź) po kilka komisariatów.

Na czele obwodu stoi Obw. Inspektor Pracy. Rozporządzenie o inspekcji pracy

przewiduje specjalnych inspektorów pracy (szczególnie doświadczonych fachowców), których zakres działania może być bardzo różnorodny, a teren działania może obejmować nawet obszar całego państwa. Do pomocy inspektorom pracy mogą być powoływani podinspektorzy pracy, którzy korzystają wówczas z uprawnień, przysługujących inspektorom pracy. Następnie rozporządzenie przewiduje powoływanie lekarzy inspekcyjnych do pomocy inspektorom pracy w sprawach nad ochroną zdrowia pracowników i higieną pracy. W razie potrzeby Min. Pracy i Op. Społ. może powołać asystentów inspekcyjnych z pośród sfer pracowniczych do kontrolowania warunków pracy w zakładach i zdawania relacji inspektorom pracy.

Na terenie Województwa Krakowskiego podział Inspektoratów Pracy przedstawia się następująco:

VII Okręg Inspektoratu Pracy obejmuje teren Województwa Krakowskiego. Siedziba jest m. Kraków, ul. Lubelska 25.

W okręgu VII mieszczą się następujące oddziały:

1) Inspektorat Pracy dla spraw kobiet i młodocianych.

2) Inspektorat Pracy dla spraw bezpieczeństwa i higieny pracy.

3) Lekarz Inspekcyjny.

VII Okręgowemu Inspektoratowi Pracy podlegają następujące Obwodowe Inspektoraty Pracy:

a) Inspektorat Pracy 33 obwodu — obejmuje miasto Kraków i powiat krakowski — siedziba Kraków, ul. Lubelska 25.

b) Inspektorat Pracy 34 obwodu — obejmuje powiaty olkuski, miechowski i myślenicki — siedziba Kraków, ul. Lubelska 25.

c) Inspektorat Pracy 35 obwodu — obejmuje powiaty bielski i żywiecki — siedziba Biała, ul. 11. Listopada 33.

d) Inspektorat Pracy 36 obwodu — obejmuje powiaty tarnowski, bocheński, dąbrowski i brzeski — siedziba Tarnów, Brodzińskiego 14.

e) Inspektorat Pracy 37 obwodu — obejmuje powiaty sądecki, nowotarski i limanowski — siedziba Nowy Sącz, ul. Wasowicza 8.

f) Inspektorat Pracy 38 obwodu — obejmuje powiaty chrzanowski i wadowicki — siedziba Chrzanów, Aleja Lenina 34.

Inspektorom Pracy na podstawie art. 21 tegoż rozporządzenia przysługuje prawo wstępu o każdej porze dnia i nocy do wszystkich zakładów pracy, nawet niezręcznych. Również przysługuje im prawo wstępu do wszelkich urządzeń, należących do przedsiębiorstw, jak szpitale, schroniska, ochronki dla dzieci, żłobki, szkoły, zakłady kąpielowe itp.

Inspektor pracy ma prawo żądać okazania ksiąg, dokumentów, rysunków, urzędzeń technicznych i pozwoleń na otwieranie lub przebudowę zakładu, jak również dostarczania mu próbek surowców i materiałów używanych, wytwarzanych lub powstających przy produkcji.

Inspektor pracy ma prawo żądać, zarówno od kierownika zakładu jak i od wszystkich osób, które zakład zatrudnia lub zatrudniał, informacji i dat statystycznych w sprawach, które wchodzą w zakres jego działalności.

Inspektor pracy może żądać wprowadzenia nowych maszyn, zmiany surowców lub półfabrykatów, używanych przy produkcji.

W razie stwierdzenia, że przepisy ustawodawstwa ochronnego pracy nie są przestrzegane, Inspektor pracy sporządza protokół i wydaje nakaz celem usunięcia uchybień.

Za niewykonanie nakazu, lub też pośrednio po stwierdzeniu uchybień, inspektor pracy wymierza karę grzywny lub aresztu, albo stosuje obie kary w zależności od wagi i okoliczności wykroczeń.

Niewykonanie zarządzeń inspektora pracy przez zakłady, w których stosunek służbowy kierownika ma charakter publiczno-prawny, uważany jest za występki służbowy.

W związku z dekretem z dnia 6 lutego 1945 r. o Radach Zakładowych nałożone zostały na inspektorów pracy nowe obowiązki, a mianowicie: powoływanie komisji wyborczych do przeprowadzenia wyborów członków rad zakładowych (art. 14 dekretu) oraz przewodniczenia w komisjach pojednawczo-rozmecznych (art. 23 dekretu) w wypadkach sporu między kierownictwem zakładu a radą zakładową lub w razie zaistnienia potrzeby rozwiązania rady zakładowej.

Wyżej wymienione zadania nie wyczerpują całokształtu inspekcji pracy, jednakże są jej głównymi zadaniami.

Należy podkreślić, że rozjemstwo w zagadkach zbiorowych, które było jedną z głównych czynności inspektorów pracy do 1. IX. 1939 r. już obecnie odpadło na skutek zawierania ramowych układów zbiorowych w poszczególnych gałęziach przemysłu powszechnie obowiązujących.

oraz w każdym wypadku unywalnina i szatnia.

Bar musi — między innymi — posiadać odpowiednio urządzony pokój bufetowy.

Za bufet uważa się takie przedsiębiorstwo gastronomiczne, które znajduje się na dworcach kolejowych, autobusowych, lotniskach, przystaniach, teatrach, kinach, salach widowiskowych lub klubach, gdzie wydaje się na miejscu gorące i zimne potrawy i napoje.

Nazwy „jadalnia” — używa się na określenie przedsiębiorstwa, które wydaje śniadania, obiady i kolacje i posiada conajmniej jeden pokój z ogólnym stołem bądź samodzielny stolikami, do spożycia na miejscu oraz oddzielną kuchnię.

Do udzielenia koncesji na prowadzenie nowych przedsiębiorstw gastronomicznych są powołane starostwa (referaty apro wizacji i handlu) a w miastach wydzielonych z powiatów oraz w Warszawie i Łodzi — zarządy miejskie.

Odwołania w tych sprawach rozstrzygają urzędy wojewódzkie (Wydziały Apro wizacji i Handlu) a w Warszawie i Łodzi — Ministerstwo Apro wizacji i Handlu.

Ze względu na przerost tych zakładów ponad potrzebę mieszkańców, rozporządzenie określa, że jedno przedsiębiorstwo nie może przekroczyć stosunku 1 na 1.000 mieszkańców a w miastach o ilości mieszkańców ponad 10.000 — 1 na 800 mieszkańców. — Urzędy wojewódzkie, Wydziały Apro wizacji i Handlu a w Warszawie i Łodzi zarządy tych miast, ustala ilość koncesji oraz ich podział na poszczególne rodzaje na podległych sobie terenach po zasięgnięciu opinii terenowych rad, izb przemysłowo-handlowych oraz branżowych zrzeszeń przemysłu gastronomicznego.

Koncesje wydawane będą na czas nieograniczone z tym, że nie mogą one być odstępowane innej osobie lub wydzierżawiane bez zgody władzy udzielającej koncesji.

Ponadto przewiduje się koncesje ograniczone w czasie, a to na wypadek wydania ich na okres dorywczych imprez, lub sezonowych — na okres sezonu.

Prawo do uzyskania koncesji posiadają:

- 1) stowarzyszenia wyższej użyteczności,
- 2) związki samopomocowe uczestników walk o niepodległość,
- 3) spółdzielnie spożywców,
- 4) spółdzielnie pracy,
- 5) inne osoby prawne i fizyczne

z tym, że pierwszeństwo w ich uzyskaniu przysługuje według wyżej podanej kolejności.

Ubiegający się o koncesję musi wykazać się fachowym przygotowaniem lub praktyką w zakresie prowadzenia przedsiębiorstwa gastronomicznego oraz wskazać odpowiednio pomieszczenie. — Tym samym warunkom fachowym musi odpowiadać kierownik przedsiębiorstwa, jeżeli o koncesję ubiega się osoba prawna.

Ubiegający się o koncesję przy wnoszeniu podania do właściwej władzy, obowiązany jest podać nazwę i rodzaj przedsiębiorstwa (restauracja, bar, kawiarnia itp.), miejsce, w którym ma być uruchomione przedsiębiorstwo, — nazwisko i imię właściciela przedsiębiorstwa, a u osób prawnych — nazwisko i imię kierownika przedsiębiorstwa. — Do podania należy dołączyć świadectwo uzdolnienia fachowego oraz opis istniejących lub projektowanych urządzeń.

Koncesjonowanie przemysłu gastronomicznego

W związku z dekretem z dnia 30 listopada 1945 r. o koncesjonowaniu przedsiębiorstw przemysłu gastronomicznego, wydane zostało rozporządzenie wykonawcze Ministra Apro wizacji i Handlu z dn. 23. III. 1946 ogłoszone w Dzienniku Ustaw R. P. Nr. 12, poz. 83.

Rozporządzenie to wyjaśnia, że do prowadzenia przemysłu gastronomicznego stosuje się przepisy prawa przemysłowego z 7. VI. 1927 r. z późniejszymi zmianami, z wyłączeniem tych przepisów, które są inaczej unormowane w dekrete z dnia 30. XI. 1945 r.

Przepisy rozporządzenia wykonawczego nie mają zastosowania do stołówek i jadalni, które prowadzone są przez urzędy i instytucje państwowe lub samorządowe, organizacje polityczne, spółdzielnie lub związki spółdzielni, do stołówek i jadalni prowadzonych przez instytucje charytatywne i społeczne, których zadaniem jest żywienie podopiecznych lub własnych pracowników i członków ich rodzin. — Przepisom rozporządzenia nie podlegają także probiernie kawy, herbaty i wina przy sklepach handlujących takimi artykułami pod warunkiem, że nie wydają one do spożycia na miejscu żadnych innych artykułów, zakłady cukiernicze prowadzone przez osoby, posiada-

jące własne warsztaty cukiernicze, jeżeli zakłady te działają na podstawie karty rzemieślniczej zgodnie z przepisami prawa przemysłowego i wydają tylko własne wyroby wyłącznie przemysłu cukierniczego, oraz punkty sprzedaży przeznaczone do spożycia na miejscu tylko mleka lub napojów takich jak lemoniada.

Przedsiębiorstwa gastronomiczne mogą być prowadzone pod nazwą: restauracja, bar, bufet, pasztecziarnia, kawiarnia, cukiernia, winiarnia-piwiarnia, pokoje gościnne przy handlu win, wódek, herbarciarnia i jadalnia. Każde winno zawierać zewnętrzne oznaczenie rodzaju zakładu gastronomicznego i w zależności od rodzaju, musi odpowiadać ściśle określonym, warunkom.

Restauracja — prócz pokoju bufetowego musi posiadać conajmniej jedną salę odpowiednio urządzonej i umeblowanej, z możliwością spożywania potraw przynajmniej przy 10 stolikach, ponadto kuchnię i odrębny skład na produkty, toaletę damską i męską, z tym, że w ciągu 2 lat w miastach, które zostały wskutek działań wojennych znacznie zniszczone, może być tylko jedna toaleta. — W miejscowościach gdzie istnieje oświetlenie elektryczne i kanalizacja, musi być światło elektryczne i wodociąg z kanalizacją,

Przedsiębiorstwo gastronomiczne musi być uruchomione najpóźniej w ciągu 3 miesięcy, licząc od dnia doręczenia uprawnionej osobie koncesji, pod rygorem jej utraty.

Osoby i instytucje, które prowadzą obecnie przedsiębiorstwa przemysłu gastronomicznego na zasadzie dotychczasowych przepisów, obowiązane są w ciągu 2-ch miesięcy, licząc od dnia ogłoszenia niniejszego rozporządzenia, t. zn. do dnia 17 czerwca 1946 r. wystąpić do właściwej władzy o udzielenie koncesji. W podaniu tym należy przedłożyć dowód fachowego przygotowania lub praktykę w zakresie prowadzenia przemysłu gastronomicznego oraz określić rodzaj przedsiębiorstwa z tym, że musi ono odpowiadać warunkom określonym w tym rozporządzeniu, ponadto należy dołączyć dowód należenia do zawodowego zrzeszenia przemysłu gastronomicznego oraz jego opinii o tym przedsiębiorstwie.

Osoby, które na zasadzie dotychczasowych przepisów prowadzą przedsiębiorstwa gastronomiczne, winny w wyżej podanym terminie (do dnia 17 czerwca 1946 r.) wnieść podania o koncesję do właściwych starostw (Refer. Aprop. i Handlu),

a w miastach wydzielonych z powiatów do Zarządów miejskich. — Władze te po zaopiniowaniu podania, przez terenowe Rady Narodowe i Związki zawodowe pracowników branżowych prześlą akty wraz z podaniem do władz orzekających o udzieleniu koncesji wymienionym przedsiębiorstwom.

Władza orzekająca w tych sprawach jest:

1) w I. instancji — Urząd Wojewódzki (Wydział Apropowizacji i Handlu) a w Warszawie i Łodzi — zarządy tych miast,

2) w II. instancji — Ministerstwo Apropowizacji i Handlu.

Do rozpatrzenia podań o koncesję dla osób wyżej wymienionych wojewodowie powołują komisje opiniodawcze. W skład komisji wchodzi delegat urzędu wojewódzkiego jako przewodniczący, przedstawiciel wojewódzkiej Rady Narodowej, przedstawiciel komisji okręgowej związków zawodowych, a do opiniowania podań spółdzielni, przedstawiciel okręgu związku rewizyjnego spółdzielni oraz przedstawiciel właściwej izby przemysłowo-handlowej.

Obecnie, po uruchomieniu przemysłu, najbardziej żywotny i kryjący w sobie duże możliwości jest udział robotników i pracowników w ulepszeniu i usprawnieniu metod produkcji.

Celem uregulowania powyższego zagadnienia jako też pobudzenia ducha wynalazczości wśród załóg zakładów przemysłowych, konieczne jest dopuszczenie projektodawców do udziału w dochodach, wynikających z zastosowania ich pomysłów. — W tym celu należy utworzyć w każdym zakładzie „Skrzynkę pomysłów“. Do skrzynki tej każdy pracownik może wrzucić opis swego wynalazku czy ulepszenia na terenie swego zakładu, czy też większej ilości zakładów. — Otwarcie skrzynki powinna dokonać w ustalonych okresach czasu Komisja Usprawnień, wyłoniona z fachowców przez Kierownika Zakładu. — W skład Komisji Usprawnień wchodzi dwaj członkowie Rady Zakładowej. — Posiedzeniom Komisji Usprawnień przewodniczy Kierownik Zakładu lub jego zastępca. — Komisja kwalifikuje pomysły usprawnień, dzieląc je na:

- zwiększające wydajność pracy bez inwestycji i bez zwiększenia ludzkiego wysiłku fizycznego,
- nadające się do wykorzystania, lecz wymagające inwestycji,
- wymagające inwestycji i prób oraz mające charakter wynalazczy, nadające się do opatentowania,
- pomysły podnoszące jakość produkcji oraz należące do dziedziny organizacji, bezpieczeństwa i higieny pracy, z których wynikające oszczędności nie dają się dokładnie obliczyć.

Zakwalifikowane przez Komisję Usprawnień i zaakceptowane przez Dyrekcję Zakładu pomysły, których urzeczywistnienie nie wymaga inwestycji, lub których koszty inwestycyjne mieszczą się w ramach planu inwestycyjnego fabryki, należy niezwłocznie wprowadzić w życie i po upływie miesiąca od chwili wprowadzenia w życie i stwierdzeniu przydatności — projektodawcy wypłacić tytułem zaliczki kwotę ustaloną przez Dyrekcję Zakładu w wysokości niemniejszej od 2-miesięcznego zarobku projektodawcy. — Zaliczki tej nie wypłaca się w razie przyznania jednorazowej premii za pomysły wymienione pod punktem d).

Pomysły podane pod c) należy wraz z wnioskami inwestycyjnymi kierować:

1 egzemplarz poprzez Zjednoczenie do Centralnego Zarządu Przemysłu

i 2 egzemplarze do Biura Technicznego Ministerstwa Przemysłu do dalszego opracowania i decyzji w przedmiocie ich zastosowania.

Opis wszystkich pomysłów, nadających się do powszechnego zastosowania, należy również przesłać do Centralnego Zarządu Przemysłu oraz do Biura Technicznego Ministerstwa Przemysłu, celem wykorzystania ich także w innych zakładach.

Za wszystkie pomysły, które spowodowały oszczędność w produkcji Zakładu, należy wynagradzać projektodawcę w wysokości pewnego ustalonego procentu z oszczędności, uzyskanych z różnicy kosztów własnych poprzednich i po zastosowaniu danych pomysłów przez okres 1-roczy.

Za ulepszenia podnoszące jakość produkcji oraz należące do dziedziny organizacji bezpieczeństwa i higieny pracy, należy wypłacić projektodawcy jednorazowo

O zmianie przepisów dotyczących egzaminu na czeladnika

Rozporządzenie Ministra Przemysłu z dnia 30 listopada 1945 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Oświaty.

Na podstawie art. 157 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468) — zarządza się, co następuje:

§ 1. Każda z komisji egzaminacyjnych, przewidzianych w art. 153 ust. 3 prawa przemysłowego, składa się z przewodniczącego i przynajmniej dwóch członków, w tym jednego delegata, wyznaczonego przez kuratorium właściwego okręgu szkolnego.

§ 2. Regulamin egzaminacyjny, przewidziany w art. 154 ust. 2 prawa przemysłowego, powinien zawierać przepis o posiadaniu przez kandydata podstawowych wiadomości z dziedziny języka polskiego z korespondencją, rachunków z kalkulacją i księgowością, rysunków, przepisów prawnych, higieny i bezpieczeństwa pracy, materiałoznawstwa oraz technologii wykonawczej w granicach danego zawodu. Szczegółowa instrukcja, wydana przez władzę szkolną, określać będzie skalę wymagań powyższych umiejętności.

Postępowanie komisji egzaminacyjnej, sposób egzaminowania i taksy egzaminacyjne ustala się regulaminami egzaminacyjnymi, które wydaje izba rzemieślnicza w porozumieniu z kuratorium właściwego okręgu szkolnego.

§ 3. Podanie o dopuszczenie do egzaminu przewidziane w art. 155 ust. 1 pra-

wa przemysłowego, wnosi terminator (lub pomocnik) do izby rzemieślniczej. Do podania należy dołączyć świadectwo z ukończenia nauki lub też świadectwo stwierdzające przebyty czas nauki w rzemiośle oraz oświadczenie stwierdzające, że w miejscowości, w której terminator odbywał naukę rzemiosła, nie było w okresie czasu odbywania terminu publicznej szkoły dokształcającej zawodowej, bądź oświadczenie, że terminator z innej uzasadnionej przyczyny nie mógł uczęszczać do publicznej szkoły dokształcającej zawodowej w miejscowości, w której odbywał naukę.

§ 4. Przepisy rozporządzenia niniejszego odnoszą się do terminatorów, którzy nie mogą okazać świadectwa szkolnego z ukończenia nauki w publicznej szkole dokształcającej zawodowej z powodu braku takiej szkoły lub z powodu niemożliwości uczęszczenia do niej z innej uzasadnionej przyczyny w miejscowości, w której terminator odbywał naukę rzemiosła.

§ 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i traci moc obowiązującą z dniem 31 grudnia 1946 r.

Minister Przemysłu:

Hilary Mine.

Minister Oświaty.

Czesław Wycech.

Wykorzystywanie i premiowanie pomysłów wynalazczych w zakładach pracy

Ministerstwo Przemysłu wydało w dniu 16 marca br. okólnik następującej treści: „Zwiększa się stale współudział robotników w dziele odbudowy kraju. Wysiłki

te, powodowane zrozumieniem potrzeb i świadomością społeczną robotników, powinny być należycie doceniane przez organa kierownicze.

zową premię, ustaloną przez Dyрекcyję Zakładu łącznie z Komisją Usprawnień, biorąc za podstawę celowość i skuteczność pomysłu.

W wypadku realizacji pomysłu także i w innych zakładach przemysłowych, należy wypłacić projektodawcy sumę ryczałtową, ustaloną przez Centralny Zarząd Przemysłu od każdego następnego zakładu.

Za właściwe obliczenie oszczędności oraz wykonanie niniejszego okólnika odpowiedzialni są Dyrektorzy Zakładów.

Okólnik niniejszy powinien być przez Kierownika Zakładu podany do wiadomości i wyjaśniony na Ogólnym Zebraniu Załogi, a treść jego umieszczona na widocznym miejscu w Zakładzie Pracy.

Centralne Zarządy Przemysłu opracują projekt norm premiowania pomysłów wynalazczych i nadesła je w terminie 2 tygodni od daty otrzymania okólnika do Biura Technicznego Ministerstwa Przemysłu do zatwierdzenia. — To samo dotyczy zarządzeń i okólników wydanych już w tej sprawie przez Centralny Zarząd Przemysłu.

Minister Przemysłu:

(—) Hilary Mine“.

VII. Do działu Rzemiosł Papierniczych i Poligraficznych:

Introligatorzy, drukarze, fotografowie.

VIII. Do działu Rzemiosł Usługowych: Fryzjerzy, farbiarze i chemiczne czyszczenie, prace i prasowacze.

Uwaga: Ilekroć zachodzi kolizja pomiędzy nazwą rzemiosła wymienioną w art. 142 prawa przemysłowego a nazwą wprowadzoną przez okupanta, należy stosować nazwę polską. Zawody wymienione w art. 142 prawa przemysłowego a pominięte przez okupanta, należy uważać jako samoistne zawody rzemieślnicze. Fakt zaliczenia przez okupanta jakiegos zawodu do rzemiosł, który nie jest wymieniony w art. 142 prawa przemysłowego nie może pociągać za sobą stosowanie do tych zawodów postanowień art. 144 do 147 prawa przemysłowego o dowodzie uzdolnienia, oraz art. 149 i 150 prawa przemysłowego o prawie przyjmowania na naukę i kierowania praktycznym wykształceniem terminatorów. Natomiast inne przepisy działu IX. prawa przemysłowego należy stosować do tych zawodów czasowo a mianowicie postanowień ogólnych, nauce rzemiosła, mistrzach rzemieślniczych, cechach, stosunku cechów do Izby Rzemieślniczej i Związków Cechów.

Dyrektor Departamentu:

(—) Ehreberg Zbigniew.

O dostosowanie wystaw sklepowych do dzisiejszych warunków gospodarczych.

W wyniku zniszczeń wojennych, braku odpowiednich zapasów i niedostateczności produkcji, zaistniała taka sytuacja, że świat został zmuszony do wypowiedzenia wojny z głodem. Wojna ta wygrana być może nie tylko przez maksymalną intensyfikację produkcji, ale również niezbędny warunkiem jest daleko idące ograniczenie konsumpcji artykułów spożywczych i ich równomierny rozdział.

Zjawisko ograniczenia potrzeb konsumpcyjnych musi iść w parze z jednoczesnym wyrównaniem poziomu tych potrzeb. Jest niewątpliwie społecznym nakazem chwili, aby nie współdziałać w kierunku przerostu tych potrzeb w stosunku do realnych możliwości aprowizacyjnych naszego kraju.

W związku z powyższym Izba Przemysłowo-Handlowa w Warszawie jako Izba Urzędująca i Naczelna Rada Zrzeszeń Kupieckich R. P. zwracają się z apelem do wszystkich kupców w kraju, aby w ramach dobrze pojętego obowiązku obywatelskiego, przystąpili do właściwego w obecnych warunkach urządzenia wystaw sklepowych.

Wystawa sklepowa, zachowując w pełni wymogi estetyczne, powinna reklamować istotnie posiadany dla najszerszego grona odbiorców asortyment towaru, w dostosowaniu do siły nabywczej szerokich rzesz konsumentek.

Niech okna wystawowe reklamują, artykuły powszechnego użytku, przeznaczone do codziennego zakupu. Niech zgodnie z zarządzeniami władz na wszelkich artykułach będą uwidocznione ceny.

Nie pora dziś reklamować artykuły luksusowe i urządzać witryny sklepowe wystawnie. Przyczynia się to z jednej strony do niewłaściwego w obecnych warunkach wzrostu potrzeb konsumentów, z drugiej zaś strony przez obserwację cudzoziemców stwarza wobec zagranicy złudne pozory bogactwa w naszym kraju.

Niech wystawy sklepowe będą estetyczne, skromne i przystosowane do ograniczonych potrzeb odbiorców pracy.

W związku z odbudową gospodarczą naszego kraju i postępującym wzrostem dochodu społecznego, wzrastać będą stopniowo w przyszłości i możliwości zaspokajania potrzeb konsumpcyjnych wszystkich obywateli. Przystanie wówczas dla szerokiej mas konsumek być luksussem to, co jest nim dzisiaj.

Aby dojść do tego stanu, przejść trzeba przez ograniczenia obecnej chwili. Zorganizowane i świadome swej roli społecznej kupiectwo, i tym razem stanie na wysokości zadania — oddziaływać jednocześnie swym przykładem i na tych kupców, którzy dotąd nie weszli jeszcze w szereg kupiectwa zorganizowanego.

Jakie zawody zaliczone zostały do rzemiosła

Ministerstwo Przemysłu Departament Przemysłu Miejscowego wyjaśnia, jakie zawody zostały przez okupanta zaliczone do rzemiosła:

1. Techników dentystycznych nie należy pociągać do rejestracji w Izbie, gdyż w myśl art. 2, pkt. 13 prawa przemysłowego, nie są oni przemysłem, a tym samym rzemiosłem.

2. Ponieważ obecnie wprowadzono podział na 8 działów należy przydzielić poszczególne zawody jak następuje:

I. Do działu Rzemiosł Budowlanych i Mineralnych:

Rzemiosła z grupy budowlanej, a poza tym dmuchacze szkła, malarze na szkła, szklifierzy szkła, czyściciele szyb, modelarze, kominiarze.

II. Do działu Rzemiosł Drzewnych:

Rzemiosła z grupy drzewnej, za wyjątkiem poźłowników, których należy przy-

dzielić do działu Rzemiosł Budowlanych i Mineralnych.

III. Do działu Rzemiosł Metalowych i Elektrotechnicznych:

Rzemiosła z grupy metalowej, za wyjątkiem wyrobu pieczętek gumowych, które należy przydzielić do działu Rzemiosł Papierniczych i Poligraficznych.

IV. Do działu Rzemiosł Włókienniczych:

Rzemiosła z grupy tekstylnej i włókienniczej, z wyjątkiem bandażyściów i mechaników ortopedycznych, których należy przydzielić do działu Rzemiosł Skórzanych.

V. Do działu Rzemiosł Skórzanych:

Rzemiosła z grupy skórzanej.

VI. Do działu Rzemiosł Spożywczych i Chemicznych:

Rzemiosła z grupy spożywczej, a poza tym mydlarskie.

EKSPORT

Dnia 18. IV. 1946 Izba Przemysłowo-Handlowa w Krakowie otrzymała od United Nations Trading Association (Spółka Handlowa Narodów Zjednoczonych) New York 19. Brodway 1775, USA. pismo, którego treść podajemy poniżej w tłumaczeniu:

„Zwracamy się do Izby z prośbą o pomoc w następującej sprawie: Nasze główne biura otrzymują codziennie zwiększające się zapotrzebowania na rozmaite produkty, które są poszukiwane przez różne kraje, a specjalnie przez te, które zostały zniszczone przez wojnę. Zapotrzebowania te przychodzą już to od naszych biur — szeroko rozgałęzionych po całym świecie — już to od specjalnych delegacji przysyłanych celem zakupienia odpowiednich towarów, wreszcie od poszczególnych importerów z całego świata.

W tym stanie rzeczy nasza organizacja postawiła sobie za cel nawiązać kontakt możliwie szybko i bezpośrednio ze wszystkimi tymi producentami, którzy mogliby pracować na eksport. Pozwalamy sobie zatem prosić Izbę o zwrócenie na powyższy fakt uwagi wszystkich wytwórców i fabrykantów, w sposób uznany przez Izbę za wskazany. Prosimy też o przybiecie jednego naszego listu i wykażu towarów na tablicy ogłoszeń Izby.

Kupujemy towary za gotówkę na własny rachunek, ale jesteśmy też upoważnieni do czynienia zakupów w imieniu wielu innych firm. W tym ostatnim wypadku podjęlibyśmy się zorganizować bezpośredni eksport wprost od producenta płacąc gotówką za każdy przysłany towar. Jesteśmy nawet skłonni z góry wyasygnować pieniądze solidnym producentom z okręgu Izby, którzy by chcieli pertraktować i zobowiązać się do stałej produkcji na eksport.

Zapraszamy wszystkie galezie przemysłu, fabryki i wytwórnie do nawiązania bezpośredniego kontaktu z nami telegraficznie lub pocztą lotniczą oraz prosimy o przesłanie nam wykazu tych artykułów, które producenci mogliby stale produkować na eksport do wszystkich krajów zagranicznych wraz z podaniem w miarę możliwości cen, loco, port, załadowania. Będziemy zawsze wdzięczni etc. etc.

Dr. E. Perry

Dyrektor naczelny“.

Uwolnienie eksportu od podatku obrotowego

Dekret z dnia 21. XII. 1945 (art. 3, pkt. 10) o podatku obrotowym przewiduje uwolnienie od podatku obrotowego dla eksportu w sposób następujący:

„Art. 3. Wolne od podatku są: pkt. 10. sprzedaż eksportowa dokonywana na rachunek własny lub na rachunek krajowych przedsiębiorstw eksportowych oraz świadczenia dla firm zagranicznych, wynikające z obrotu uszlachetniającego czynnego, pod warunkiem udowodnienia tych obrotów prawidłowo prowadzonymi księgami handlowymi. — Pojęcie krajowego przedsiębiorstwa eksportowego określi w drodze rozporządzenia Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu, Aprobizacji i Handlu, Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Żeglugi i Handlu Zagranicznego“.

Z powyższego postanowienia wynikałoby, że wolnym od podatku obrotowego jest eksport tak pośredni jak i bezpośredni.

Odnosne rozporządzenie jeszcze się nie ukazało, ale Zrzeszenie zapewniło sobie, że dla należytego określenia pojęcia przedsiębiorstwa eksportowego, w rozporządzeniu wtedy, kiedy to stanie się aktualnym, Ministerstwo Żeglugi i Handlu Zagranicznego wezwie Zrzeszenie do wypowiedzenia opinii.

Eksport

Nawiązując do naszych poprzednich artykułów pod powyższym tytułem, podajemy dalsze zapytania zagraniczne:

1) Duńska Firma budowlana poszukuje kafelek podłogowych i kafelek glazurowanych do wykładania ścian.

2) Firma syryjska w Aleppo poszukuje źródła nabywania galanterii jak: agrafki, igły, spinki, zamki błyskawiczne, gumki, wszelkie wstążki itp.

3) Firma angielska poszukuje szkła stolowego i porcelany.

4) Finlandzka firma interesuje się surowcami chemicznymi i farmaceutycznymi i pragnie nawiązać w tej mierze korespondencję.

PRZYSPIESZENIE KORESPONDENCJI ZAGRANICZNEJ.

Na skutek starań Zrzeszeń, Ministerstwo Poczty zarządziło, by urzędy pocztowe zagranicznej korespondencji handlowej nie przetrzymywały dłużej jak 3 dni i zaopatrywały dane listy stemplem wyrażającym dzień odesłania tych listów do cenzury.

Starania o przyspieszenie samej cenzury są w toku.

Warunki uzyskania przydziału na samochody ciężarowe z demobilu kanadyjskiego, dla przedsiębiorstw prywatnych

Centralny Urząd Planowania w Warszawie przydzielił z dniem 1 marca 1946 Izbowi Przemysłowo-Handlowym kontyngent pojazdów mechanicznych dla potrzeb transportowych prywatnych przedsiębiorstw przemysłowych.

W związku z tym podajemy następujące warunki ubiegania się o przydział:

1) Zainteresowane firmy przemysłowe prywatne, będące członkami Zrzeszeń przemysłowych — winny bezzwłocznie wnieść podanie do właściwego dla nich Zrzeszenia przemysłowego. Firmy zaś niezrzeszone wnoszą te podania do Wydziału Przemysłowego Izby Przemysłowo-Handlowej (Kraków, ul. Długa 1, I. p.).

2) Do podania należy dołączyć wypełniony formularz zobowiązania do subskrybowania Premiovej Pożyczki Odbudowy Kraju w wysokości 100% ceny zakupionego samochodu, jeżeli nabywca nie złoży zobowiązania do przerobienia napędu na paliwo niepalne, a 50% ceny zakupionego samochodu, jeżeli nabywca złoży zobowiązanie, że napęd wozu zostanie przerobiony na gazogenerator.

Zobowiązania winny być należycie podpisane i zaopatrzone w pieczęć firmową.

Subskrypcja pożyczki z tytułu otrzymanego przydziału i zezwolenia na zakup samochodu, jest niezależna od innych obowiązków subskrypcyjnych danej firmy.

Izba Przemysłowa w Warszawie wystąpiła do Ministerstwa Skarbu o obniżkę stawek subskrypcji pożyczki od nabywających samochody i ma pewne nadzieje uzyskania jej. Nie będzie zatem nadesłanych zobowiązań subskrypcyjnych realizować (odsylać do Ministerstwa Skarbu), aż do momentu ostatecznego zafiksowania stawek. Jeżeli zostaną obniżone, wezwie się zobowiązanych do zamiany deklaracji.

3) Przedsiębiorstwa prywatne, które wypełnią wymagane warunki dla nabywania samochodów, będą mogły zarejestrować wozy na swoją własną firmę.

4) Na razie mogą firmy ubiegać się o przydział tylko następujących rodzajów samochodów ciężarowych:

- 1) półciężarowy norm. 3/4 ton,
- 2) ciężarowy normalny 1,5 ton,
- 3) ciężarowy rozstap osi do 3,4 m 3 ton,
- 4) ciężarowy rozstap osi powyżej 3,4 m 3 ton,
- 5) ciężarowy sześciokołowy, 3 osiowy 3 ton.

Przed przydziałem samochodu nabywca musi zdecydować, jakiego rodzaju wóz jest mu potrzebny.

5) Ceny są następujące:

ad 1)	60.000.— zł.
ad 2)	70.000.— „
ad 3)	100.000.— „
ad 4)	115.000.— „
ad 5)	125.000.— „

6) Od wymienionych wyżej cen udzielane będą rabaty w zależności od stopni zużycia i zdekompilowania pojazdu mechanicznego.

Jako wytyczne przy określaniu rabatów podaje się:

Za pojazd mechaniczny pełnowartościowy np. samochód o nieprzekroczonych na

liczniku 5.000 mil. (1 mila ang. = 1609 m) zaopatrzonych w plandekę, koło zapasowe, narzędzia dla obsługi wozu (podnośnik z rączką, klucz do kół i korba do silnika) niezużyte ogumowanie oraz normalną seryjną szoferkę krytą.

Na stopień zużycia wozu przyjmuje się stan licznika.

Za każdą przebytą milę ponad 5.000 odlicza się tytułem rabatu 0,25 zł. z zaokrągleniem do 100 mil w dół. W razie rażącej różnicy pomiędzy stanem licznika, a stanem zużycia silnika powołuje się do orzecznictwa stanu zużycia pojazdu, rzeczoznawcę silnikowego, którego orzeczenie będzie wymienione w akcie zdawczo odbiorczym, wręczonym każdemu odbiorcy.

Zdekompilowanie obniża cenę nominalną:

a) brak koła zapasowego	rabat 5%
b) brak plandeki	rabat 5%
c) brak wyposażenia w narzędzia	rabat 2%
d) brak norm. krytej szoferki	rabat 15%

Zużycie opon ponad przebieg 5 tys. mil obniża cenę wozu o 0,5% za każde następne 1000 mil z zaokrągleniem w dół. Jako maksimum rabatu z tytułu zużycia wozu wyznaczono 15%.

Uszkodzenie zewnętrzne powoduje rabat, jaki ustali rzeczoznawca zaprzysiężony.

Ewentualne naprawy te mogą być wykonane przez Centr. Zbytu Sam. w Warszawie i jej Oddziały prowincjonalne. Koszta tych napraw zostaną zaliczone na poczet rabatów. Cena samochodu po zastosowaniu wszystkich rabatów nie może spaść poniżej 50% jego ceny nominalnej.

Oplaty uiszcza się w Oddziale Narodowego Banku Polskiego w miejscowości, w której znajduje się Składnica (Punkt Zbytu) C. Z. S.

Oplata może być również dokonana przelewem.

7) Przy wnoszeniu podania o przydział samochodu ciężarowego z demobilu kanadyjskiego uiszcza firma w Kasie danego Zrzeszenia względnie w Kasie Izby Przemysłowo-Handlowej opłatę kancelaryjną w kwocie zł. 300.—.

8) Zaopiniowane przez Zrzesz. i Izbę podania zostaną przesłane do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie, celem wydania patentowi asygnaty na odbiór samochodu.

9) Za całokształt manipulacji przydziałowych uiszczać należy na rzecz Izby Przemysłowo-Handlowej opłatę manipulacyjną w wysokości 3% ceny nominalnej samochodu. Opłatę tę składa firma przy odbiorze asygnaty przydziałowej, wydanej imiennie na odbiorcę, z podaniem jego adresu i rodzaju przydzielonego samochodu. Na tej podstawie (oczywiście po uiszczeniu wszystkich należności) zostanie samochód wydany ze składnicy C. Z. S. (Punktu Zbytu) znajdującego się w rejonie odbiorcy.

10) Izba Przem.-Handlowa w Warszawie podejmuje się załatwienia całości sprawy, co z uwagi na dotychczasowy brak Oddziału C. Z. S. w Krakowie jest dla tut. firm korzystne.

Państwowa Komunikacja Samochodowa

Długi okres wojny, zniszczenia w taborze kolejowym oraz rabunek mienia kolejowego, dokonany przez okupanta spowodował, że kolejnictwo nasze cofnięte zostało o kilkanaście lat.

Mimo ogromnego wysiłku całego narodu, zniszczenie i niedobór inwentarza, nie da się nadrobić w krótkim okresie czasu i dojść choćby do stanu przedwojennego.

Stan ten jednak, wobec zmiany struktury gospodarczej kraju okazałyby się także za mały.

Polska w obecnej fazie przemysłowo-gospodarczej dla normalnego funkcjonowania jej wszystkich komórek, musi przede wszystkim postawić na odpowiednim poziomie transport.

Transport jako główny i zasadniczy nerw prawidłowego rozprowadzenia dóbr materialnych, wyprodukowanych przede wszystkim w kraju oraz koniecznych, sprowadzanych z zagranicy, musi być w jaknajszyszym czasie usprawniony.

Ministerstwo Komunikacji czyni w tym kierunku wszelkie będące w jego dyspozycji wysiłki. Do pomocy transportu kolejowego, zostało utworzone państwowe przedsiębiorstwo pod nazwą „Państwowa Komunikacja Samochodowa”. Przedsiębiorstwo to zostało powołane do życia dekretem z dnia 16. I. 1946 r. ogłoszonym w Dzienniku Ustaw R. P. Nr. 4, poz. 31.

„Państwowa Komunikacja Samochodowa” obejmuje nadzór i gospodarkę wszystkimi pojazdami mechanicznymi znajdującymi się w posiadaniu Państwa, a w szczególności:

1) Prawo eksploatacji państwowych pojazdów mechanicznych dla celów publiczno-komunikacyjnych, zgodnie z warunkami dekretu koncesyjnego;

2) organizowanie i utrzymywanie państwowym linii komunikacji samochodowej;

3) organizowanie i eksploataowanie zakładów naprawczo - produkcyjnych, zajazdni, dworców samochodowych, stacji pomp benzynowych, zbiorników materiałów pędnych itp.;

4) w zleconym przez Ministerstwo Komunikacji zakresie, organizację zakupu i rozdziału pojazdów mechanicznych i części zamiennych, ogumienia, materiałów pędnych i konserwujących.

Przedsiębiorstwo to posiada osobowość prawną i prowadzone jest na ogólnych zasadach handlowych z uwzględnieniem potrzeb Państwa i interesu społecznego.

Siedzibą Centrali przedsiębiorstwa jest m. st. Warszawa.

Majątek nieruchomy oddany protokólnie ze skarbu Państwa jest użytkowany i zarządzany przez przedsiębiorstwo, które także może we własnym imieniu nabywać i zbywać majątek ruchomy, tudzież zaciągać zobowiązania.

Na czele przedsiębiorstwa stoi dyrektor, którego mianuje i odwołuje Minister Komunikacji.

Rada Nadzorcza złożona z przewodniczącego i 6 członków powoływanych i zwalnianych przez Ministra Komunikacji, wykonuje nadzór nad działalnością przedsiębiorstwa.

Komisja Rewizyjna złożona z przewodniczącego i 2 członków, wyłoniona z Rady Nadzorczej, sprawuje kontrolę nad prawidłową gospodarką finansową.

Powołany dekret nie dotyczy pojazdów mechanicznych, stanowiących normalny park poszczególnych resortów, niezbędnych dla ich potrzeb własnych, według etatów zatwierdzonych przez Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów.

Zatwierdzanie projektów budowlanych

Okólnik Nr. 236 Ministra Przemysłu
z dnia 28 lutego 1946 r.

w sprawie przesyłania projektów budowlanych z zakresu budownictwa przemysłowego: nowych budynków, rozbudowy i przebudowy budynków istniejących, oraz remontów kapitalnych do Biura Technicznego Ministerstwa Przemysłu do zatwierdzenia.

W związku z utworzeniem w Biurze Technicznym Min. Przemysłu „Wydziału Budownictwa Przemysłowego”, zarządzam do ścisłego wykonania co następuje.

1) Wszelkie projekty budowlane budynków i obiektów przemysłowych nowych, projekty budowlane rozbudowy i przebudowy budynków istniejących, jak również projekty remontów kapitalnych, winne być przed przystąpieniem do ich wykonania przesyłane do Biura Technicznego Ministerstwa Przemysłu (Wydział Budownictwa Przemysłowego) do zbadania.

2) Wskazane jest również, aby celem możliwie najlepszego rozwiązywania problemów budowlanych, zamierzone projekty budowlane, przed przystąpieniem

do ich opracowania, — były omawiane i uzgadniane z Wydziałem Budownictwa Przemysłowego, co przyczyni się do uniknięcia późniejszych zmian i przeróbek projektów.

3) Szczegółowa instrukcja, ustalająca zasady i tryb postępowania w sprawach, wymienionych wyżej pod punktami 1-ym i 2-gim, winna być opracowana przez Biuro Techniczne Ministerstwa Przemysłu i podana do wiadomości wszystkim podległym mi urzędom i instytucjom, w/g rozdzielnika, przyjętego dla okólników.

Minister Przemysłu:

(—) Minc.

Instrukcja Nr. 1

o postępowaniu w sprawie zatwierdzania projektów budowlanych przez Biuro Techniczne Ministerstwa Przemysłu.

Stosownie do okólnika Nr. 236 Ministra Przemysłu z dnia 28 lutego 1946 o przesyłaniu do zatwierdzenia projektów budowlanych, Biuro Techniczne Minister-

stwa Przemysłu podaje do wiadomości, co następuje:

1) Sprawy techniczne budowy, rozbudowy, przebudowy i kapitalnych remon-

tów zakładów przemysłowych oraz kolonii mieszkaniowych dla pracowników — podlegają kompetencji Wydziału Budownictwa Przemysłowego w Biurze Technicznym Ministerstwa Przemysłu. Celem prac Wydziału jest podniesienie techniki projektowania Zakładów Przemysłowych i wykonywania robót budowlanych oraz wprowadzenie jednolitych nowoczesnych zasad w traktowaniu problemów budownictwa przemysłowego w całym kraju.

2) Wydział udziela porad i wyjaśnień przy opracowaniu projektów całych zakładów, poszczególnych budynków, pomieszczeń i ich urządzeń oraz kosztorysów budowy na piśmie po otrzymaniu odpowiednich materiałów lub ustnie — w Biurze Technicznym Ministerstwa Przemysłu w Warszawie. ul. Poznańska 15.

Uprzednie omówienie ma znaczenie zwłaszcza dla projektów przygotowywanych do zatwierdzenia, aby uniknąć późniejszych zastrzeżeń i zmian.

3) Wydział współdziała w organizacji agend budowlanych w Centralnych Zarządach Przemysłu i w Zjednoczeniach Przemysłu, o ile powstanie ich jest przewidziane, współpracuje z nimi i przeprowadza inspekcję prac wykonywanych.

4) Wydział przygotowuje wzory urządzeń pomieszczeń ogólnego użytku w zakładach, jak np. biura, szatnie, kąpieliska, kantyny itd., które mają służyć dla projektujących.

5) Wydział bada i zatwierdza projekty budynków przedstawione przez Centralne Zarządy Przemysłu i Zjednoczenia Przemysłu oraz inne instytucje, podległe Ministerstwu Przemysłu.

6) Projekty do zatwierdzenia:

a) powinny być przedstawione w 1 egzemplarzu, który będzie zwrócony po zatwierdzeniu,

b) powinny być złożone na format wymiarów 21 × 30 cm w teczkach nie w rulonach,

c) powinny zawierać: plan sytuacyjny całego terenu zakładu (z zaznaczeniem na nim budynków, lub ich części, których projekty przedstawia się) plany, przekroje i elewacje budynków oraz opis techniczny itp.,

d) podziałka dla projektów 1:100, dla większych budynków dozwolona 1:200,

e) pożądanym jest przy wykonywaniu projektów stosowanie się do ogólnych zasad obowiązujących przy zatwierdzaniu projektów w Urzędach Budowlanych,

f) dopuszczalne jest również przedstawianie projektów szkicowych w dowolnej technice i w podziałce, odpowiedniej do wyjaśnienia zamierzeń budowlanych — jako wstępne stadium do aprobaty przed zatwierdzeniem,

g) do projektu należy załączyć kosztorys budowlany, podający przy najmniej w ogólnych zarysach koszty przewidzianych robót budowlanych.

7) Do zatwierdzenia winny być zgłaszane projekty, które ze względu na wielkość budynków, ich szczególne konstrukcje, wielokrotną powtarzalność oraz specjalne znaczenie dla stanu bezpieczeństwa i dla higieny pracy, nasuwają konieczność opinii Wydziału Budownictwa Przemysłowego.

W szczególności należy nadsyłać do zatwierdzenia projekty:

- a) Zakładów Przemysłowych nowych lub w rozbudowie ewent. ich poszczególnych budynków, których ogólna kubatura budowy przewyższa 2500 m³.
- b) Zakładów Przemysłowych do przebudowy lub kapitalnych remontów o ile zakres przewidywanych robót budowlanych przewyższa 50% ich wartości, a ogólna kubatura przebudowy lub remontu przewyższa 5000 m³.
Zakłady, które zmieniają przeznaczenie (nowa produkcja lub użytkowanie) lub przy przebudowie wprowadzają inne konstrukcje budowlane — podlegają zatwierdzeniu w/g pkt. a).
- c) Budynków ogólnego użytku, jak np. siłownia, kotłownia, remizy straży

ogniowej, lampiarnie, biura, laboratoria, szatnie, kąpieliska, jadalnie, świetlice, żłóbki itp., które podlegają zatwierdzeniu niezależnie od kubatury.

- d) Budynków typowych dla danego rodzaju przemysłu (do kilkakrotnego powtórzenia) jak np.: podstacje elektryczne, remizy straży itp., które podlegają zatwierdzeniu niezależnie od kubatury.
- e) Rozplanowania kolonii mieszkalnych dla pracowników na terenach zakładu. Samych budynków zaś, o ile ogólna kubatura zamierzonej budowy przewyższa 5000 m³ lub gdy są one kilkakrotnie powtarzalne jako domy typowe.

Dyrektor Biura Technicznego
Ministerstwa Przemysłu:

(—) Inż. A. Holzer.

Instrukcja Nr. 2

o postępowaniu w sprawie zatwierdzania projektów budowlanych.

Wobec otrzymania zapytań w sprawach poruszonych w okólniku Min. Przemysłu Nr. 236 i w Instrukcji Nr. 1 Biura Technicznego, wyjaśnia się, co następuje:

1. Postępowanie w sprawie zatwierdzania projektów Zakładów Przemysłowych, w myśl art. 13—30 Prawa Przemysłowego i 8 i 16 Ustawy Elektrycznej obowiązują nadal bez zmian.

2. Niektóre projekty, których kategorie zostały wymienione w Instrukcji Nr. 1 (p. 7) „ze względu na wielkość budynków, ich szczególne konstrukcje, wielokrotną powtarzalność, oraz specjalne znaczenie dla stanu bezpieczeństwa i higieny pracy“ winny być przedstawione do zatwierdzenia przez Ministerstwo Przemysłu (w/g Instrukcji Nr. 1). Zatwierdzenie polega na wydaniu opinii dotyczącej:

- 1) przydatności budynku(ów) dla Zakładu, tj. ich wielkości, urządzeń i kosztów budowy (przebudowy, remontu),
- 2) celowości usytuowania budynków, ich rozplanowania wewnętrznego i urządzenia,
- 3) ekonomii konstrukcji i materiałów budowlanych w wykonaniu i eksploatacji,
- 4) zapewnienia warunków bezpieczeństwa i higieny pracy,
- 5) przewidzenia odpowiednich urządzeń socjalnych dla pracowników i ich racjonalnego rozplanowania (włącznie z typami mebli i aparatury),
- 6) architektury zakładu: w rozplanowaniu terenu (plac, zieleń, wejścia, ogrodzenia itp.), w charakte-

rze budynków ew. w szczególności architektonicznych (elementy powtarzalne, akcenty itp.).

Opinia ta winna być następnie uwzględniona w ostatecznym opracowaniu projektu przedstawionego do zatwierdzenia do Władz I i II instancji, lecz nie przesądza o zatwierdzeniu formalnym w myśl wyżej wymienionych artykułów Prawa Przemysłowego i Ustawy Elektrycznej.

3. Zarządzenie o przedstawianiu projektów do Ministerstwa Przemysłu ma na celu, jak to zostało podane w poprzedniej Instrukcji: „wprowadzenie jednolitych nowoczesnych zasad w traktowaniu problemów budownictwa przemysłowego w całym kraju“ — co może być osiągnięte jedynie drogą opiniowania projektów i uzgadniania z władzami centralnymi.

4) Projekty mogą być, a raczej powinny być, przedstawiane do Ministerstwa w szkieletowej formie, aby uzyskać opinię krytyczną w okresie opracowania i tym samym przyczynić się do podniesienia poziomu projektowania Zakładów Przemysłowych. Pożądane jest, aby większe założenia były osobiście uzgadniane w Wydziale Budownictwa Przemysłowego przez projektujących.

5. Projekty Zakładów Przemysłu Prywatnego podlegają opiniowaniu przez Ministerstwo, o ile należą do kategorii wymienionych w Instrukcji Nr. 1 (pkt. 7).

6. Kotłownie, biura, szatnie, jadalnie itp. podlegają opiniowaniu, o ile są projektowane, jako oddzielne budynki lub są o szczególnym znaczeniu dla Zakładu.

7. Projekty składów oraz budynków o najprostszej konstrukcji, nie przeznaczonych dla produkcji, podlegają opiniowaniu tylko przy dużej kubaturze, np. powyżej 5000 m³.

Dyrektor Biura Technicznego:

(—) Inż. A. Holzer.

KRONIKA

Realizacja uchwał I-go Zjazdu Kierowników Bezpieczeństwa Pracy Ministerstwa Przemysłu

Odbyty w r. ub. I-szy Zjazd Kierowników Bezpieczeństwa pracy w Centralnych Zarządach Przemysłu, Zjednoczeniach i Zakładach pracy podległych Ministerstwu Przemysłu — uchwalił m. in. podstawową strukturę organizacyjną dla realizacji bezpieczeństwa i higieny pracy w tych zakładach.

Podwaliny organizacyjne dla realizacji przyjętych na Zjeździe uchwał został już wprowadzony w życie poprzez:

- a) uruchomienie referatów bezpieczeństwa pracy w zakładach pracy,
- b) uruchomienie „Kół bezpieczeństwa i higieny pracy“ w tychże zakładach, jako organów kontrolujących i doradczych dla referatów bezpieczeństwa pracy,
- c) uruchomienie referatów bezpieczeństwa pracy w Zjednoczeniach (Dyrekcjach) branżowych, dla kontroli realizacji bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy, oraz w celu koordynacji tej akcji na terenie danej branży,

- d) uruchomienie Wydziałów (Referatów) bezpieczeństwa pracy w Centralnych Zarządach Przem., Energetyki i Dep. Przemysłu Miejskiego,
- e) uruchomienie w Ministerstwie Przemysłu Centr. ośrodka dla spraw bezpieczeństwa, higieny i ochrony pracy, planującego, organizującego i kontrolującego pracę w terenie.

Uchwała dotycząca powołania do życia branżowych Komisji Bezpieczeństwa i Higieny Pracy przy C. Z. P. została również w znacznej mierze zrealizowana; a m. dotychczas uruchomione zostały i działają Komisje Bezpieczeństwa i Higieny Pracy w przemysle: 1. Węglowym (przy Wyższym Urzędzie Górniczym w Katowicach), 2. Paliw Płynnych (przy Wyższym Urzędzie Górniczym w Krakowie), 3. Chemicznym, 4. Elektrotechnicznym, 5. Metalowym, 6. Zbrojeniowym, 7. Włókienniczym, 8. Materiałów budowlanych, 9. Hutniczym i 10. Skórzanym. Pozostałe Komisje znajdują się w toku organizacji.

Dotychczas zorganizowane Komisje Bezpieczeństwa i Higieny Pracy obejmują swoim zasięgiem ok. 85% wszystkich pracowników zatrudnionych w zakładach pracy podległych Ministerstwu Przemysłu. (B. I. M. P.).

Zakłady paliw syntet. w Polsce.

Państwowe Zakłady Paliw Syntetycznych w Dworach k/Oświęcimiu były rozbudowane z rozmachem iście amerykańskim, o czym świadczy choćby sama powierzchnia zabudowana Zakładów, która wynosi około 6 km². Głównym produktem fabrykacji prócz wielu innych cennych artykułów chemicznych były syntetyczne alkohole i syntetyczny kauczuk (Buna). Zakłady przejęto w stanie całkowitego niemal zniszczenia, wynikłego z ewakuacji urządzeń i szkód wynikłych skutkiem bombardowania.

W ramach odszkodowań wojennych uzyskaliśmy urządzenia z fabryki benzyny syntetycznej w Schwarzhiede, które służyć będą do wytwarzania syntetycznej benzyny w Polsce. W związku z tym dostosować trzeba istniejące zabudowania i silnie uszkodzone urządzenia do nowej aparatury. W ciągu miesiąca mają b. r. przewidziany jest demontaż aparatury w Schwarzhiede. Obecnie pracuje tam 1.750 żołnierzy radzieckich i 80 pracowników polskich. Dla przewozu aparatury, której ciężar wynosi 16 tys. ton uzyskano 3 pociągi turnusowe po 50 wagonów każdy.

Prócz posiadającej największe znaczenie fabryki w Dworach mamy 2 całkowicie zniszczone i zdemontowane fabryki w Blachowni i Kędzierzynie. Służą one na razie jako bazy materiałowe, uruchomienie ich przewidywane jest w terminie późniejszym. Specjalnie dogodnie położona jest fabryka Blachowni, która położona jest nad kanałem Kłodnickim, komunikującym się z Gliwicami i Odrą.

(B. I. M. P.)

Z Dyrekcji Przemysłu Miejscowego.

Wojewódzka Dyrekcja Przemysłu Miejscowego w Krakowie ustaliła normy i plany produkcyjne na najbliższy okres według następującego schematu:

Zaplanowana wartość produkcji na drugi kwartał 1946 Zakładów przemysłowych podległych Dyrekcji Przemysłu Miejscowego wyraża się cyfrą Zł. 51,040.325.— co stanowi 122% przewidywanej wartości wypełnienia planu na pierwszy kwartał 1946, a 161% wartości produkcji w czwartym kwartale 1945 r.

Cyfra ta rozbita na poszczególne branże przedstawia się następująco:

Branża Metalowa	Zł. 13,086.771,—
„ Chemiczna	„ 11,036.507,—
„ Galanteryjna	„ 8,371.686,—
„ Budowlana	„ 7,142.600,—
„ Papiernicza	„ 6,670.000,—
„ Tekstylna	„ 4,732.761,—

W drugim kwartale planuje się zatrudnienie 1971 osób, z tego:

inżynierów i prac. technicznych	61
urzędników	203
robotników	1604
uczniów	97

Ogólna liczba zatrudnionych zwiększy się o 27% w stosunku do czwartego kwartału 1945 zaś liczba roboczo-godzin wzrosła o 46%.

Pobory zasadnicze wzrosną w sumie ogólnej do Zł. 8,639.243,— w porównaniu z IV. kwartałem 1945, w którym wynosiła Zł. 4,117.906,—.

Wartość produkcji na jedną roboczo-godzinę wzrosła w drugim kwartale o 10,6%, t. j. ze Zł. 43,38 w czwartym kwartale 1945 na Zł. 48,01 według planu na drugi kwartał 1946.

Przemysł ludowy na dobrych drogach.

W dniu 29 kwietnia b. r. odbyła się w lokalu Izby Przemysłowej w Krakowie konferencja informacyjna w sprawie organizacji na terenie Województwa Krakowskiego, Towarzystwa Popierania Przemysłu Ludowego.

W konferencji wzięli udział przedstawiciele Ministerstwa Przemysłu, Urzędu Wojewódzkiego Krakowskiego, Kuratorium Okręgu Szkolnego w Krakowie,

Izby Przemysłowo-Handlowej, Izby Rzemieślniczej, Polskiego Towarzystwa Handlu Zagranicznego w Warszawie, Zrzeszenia Spółdzielni Samopomocy Chłopskiej w Krakowie, Centrali Gospodarczej Spółdzielni Pracy Wytwórczej w Warszawie, Instytutu Sztuki Plastycznej w Krakowie, Domu Społecznego w Zakopanem oraz przedstawiciele społeczeństwa interesujący się zagadnieniami przemysłu ludowego.

Stwierdzono potrzebę powołania instytucji opiekującej się sztuką i przemysłem ludowym oraz powołano komitet organizacyjny dla opracowania statutu towarzystwa.

Odpowiedzi Redakcyi.

Obyw. Władysław Doroka, Gorlice: W sprawie oddania syna do górnictwa, o jakim pisaliśmy w naszym ostatnim numerze, należy zwrócić się do Centralnego Zarządu Przemysłu Węglowego, Wydział Szkolnictwa Zawodowego Katowice.

Obyw. Władysław Nawrocki, Chrzanów: Jak wynika z listu Pańskiego został Pan błędnie poinformowany. Ustawa z dnia 3 stycznia 1946 r. o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej (przedrukowana w całości w Nr. 1 „Informatora Przemysłowego“) w art. 3, ust. 1. lit. B. zdanie ostatnie, powiada wyraźnie, że „rozporządzenie Rady Ministrów może podwyższyć dolną granicę 50 pracowników w przemyśle wyrobów nie powszechnego użytku, bądź mało zmechanizowanym, bądź to o charakterze pionierskim lub sezonowym“. Wynika z tego, że z chwilą określenia przez Radę Ministrów w drodze rozporządzenia pewnej gałęzi przemysłu np. wyrobu mikroskopów — za przemysł wyrobów nie powszechnego użytku, przedsiębiorstwa tej gałęzi będą mogły zatrudnić więcej niż 50 pracowników na jedną zmianę i nie ulegną nacjonalizacji.

Obyw. Jan Kozura, Chrzanów: Dziękujemy bardzo za wyrazy uznania. Postaramy się wprowadzić do „Informatora Przemysłowego“ jaknajwięcej spraw interesujących kupiectwo. Numery okazowe wysyłamy pod wskazane nam adresy.

UWAGA!

Spółdzielnie — Hurtownicy — Detaliści

Fabryka wyrobów trykotowo-jedwabnych „ETO“

Chrzanów, ul. Słowackiego 8. — Tel. 78.

Poleca: Bieliznę damską, męską i dziecięcą w dużym wyborze.

Drukarnia Udziatowa

w Krakowie, ul. św. Tomasza 37. — Tel. 581-44.

Wykonuje wszelkie prace w zakresie drukarstwa wchodzące od skromnych do wykwinnych, gęstwinie, solidnie i szybko. — Ceny umiarkowane.

Ceny ogłoszeń: Cała stronica 4.000 zł., ½ stronicy 2.500 zł., ¼ stronicy 1.400 zł. — Za 1 mm 1-linowy 10 zł. — Ogłoszenia drobne za słowo 6 zł. — W drobnych ogłoszeniach pierwsze słowo liczy się podwójnie.